

**QORTI ĊIVILI
PRIM'AWLA**

**ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF**

Seduta tat-12 ta' Ottubru, 2016

Rikors Maħluf Numru: 1000/15 LM

Dragonara Gaming Limited (C49848)

vs.

Il-Ministru tal-Finanzi; il-Ministru għall-Ekonomija, Investiment u Intrapriżi Żgħar; Dr Emanuel Camilleri bħala *Chairman tal-Privatisation Unit*; u Eden Leisure Group Limited (C4529)

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors ġuramentat tas-soċjetà attriċi **Dragonara Gaming Limited** (minn issa “s-soċjetà attriċi”) pprezentat fil-21 ta’ Ottubru, 2015 u li jaqra hekk:

Introduzzjoni

1. *Fl-24 ta' Mejju, 2013, il-Privatisation Unit fi ħdan il-Ministeru għall-Ekonomija, Investiment u Intrapriżi Żgħar ('il-Ministeru') ġareġ sejħa għal Expression of Interest ("EOI") għall-għotxi ta' konċessjoni fir-rigward ta' fuuħ u operar ta' casino f'Malta.*¹
2. *Dragonara kienet uriet l-interess tagħha f'din il-konċessjoni u, fiż-żmien indikat għalhekk, issottomettiet numru ta' mistoqsijiet intiżi sabiex ir-regoli li kienu ser jintużaw biex issir l-għażla jiġu ċċarati. Il-mistoqsijiet, flimkien mar-risposti, huma annessi.*²
3. *Fil-31 ta' Lulju, 2013, il-Ministeru, tramite l-Privatisation Unit, ġareġ sejħa għal proposti għall-konċessjoni (is-“Sejħa”).*³
4. *Dragonara tefgħet l-offerta tagħha fit-13 ta' Settembru, 2013 kif għamlu entititajiet oħra interessati, fosthom Eden Leisure Group Limited (“Eden”).*
5. *L-offerti finanzjarji nfetħu fil-21 ta' Ottubru, 2013. L-offerta tad-Dragonara kienet ta' €4,376,505. Dik ta' Eden kienet ta' €1,250,000.*
6. *Il-process li wassal għad-deċiżjoni tal-Ministeru kellu jintemmi fi żmien qasir ferm, sal-31 ta' Ottubru, 2013, bl-għotja tal-konċessjoni.*⁴

¹ Dok DG1

² Dok DG2 u DG3

³ Dok DG4. Ftit wara, inqalghet polemika dwar il-process li wassal għall-għażla tal-avukati tal-Ministeru, polemika li wasslet għal rapport – negattiv ferm għall-Ministeru – tal-NAO: ara Dok DG5.

⁴ Ara Sejjoni 4 tas-Sejħa, Dok DG4.

7. *Dragonara bdiet tithasceb meta t-terminu mhux biss ġie u għadda, imma meta, għal xhur wara Ottubru, 2013, kien hemm skiet totali.*
8. *Eventwalment, fis-6 ta' Frar, 2014, il-Privatisation Unit fi ħdan il-Ministeru ("PU"), avża li kienet saret short-list ta' żewġ offerenti, Eden u Dragonara.⁵ Dragonara kitbet lill-PU fl-10 ta' Frar, 2014 fejn, fost affarijiet oħra, attirat l-attenzjoni tal-PU għall-ħtieġa li l-kriterji għall-għażla jiġu applikati b'risspett għall-principji legali applikabbi.⁶*
9. *Fl-14 ta' Frar, 2014 l-istess PU ħabbar li kien ħatar kumitat tekniku – presjedut mill-Imħallef Emeritus Geoffrey Valenzia⁷ - biex jgħin fl-evalwazzjoni u l-proponenti li ġew shortlisted intalbu biex jagħmlu presentations lil dan il-kumitat.⁸ Wara li, fuq rikuža da parti ta' Dragonara, tneħha membru ta' dan il-kumitat – David Marshall – għaliex ma kienx fit and proper, saru presentations lill-istess kumitat fit-13 ta' Marzu, 2014.*
10. *Dragonara kienet infurmata mill-PU li dan il-kumitat kien mistenni li jlesti r-rapport tiegħu sal-aħħar ta' Marzu, 2014 u li d-deċiżjoni kellha tittieħed ffit wara.⁹*
11. *Minkejja din l-assikurazzjoni kien hemm, da parti tal-PU, skiet kważi totali. Varji ittri ntbagħtu fejn intalab l-eżitu, b'mod partikolari tar-rapport tal-kumitat tal-Imħallef Valenzia.¹⁰*

⁵ Dok DG6.

⁶ Dok DG7.

⁷ Dan sar magħruf meta saret presentation lil dan il-kumitat.

⁸ Dok DG8.

⁹ Ara l-kontenut tal-ewwel paragrafu tal-ittra tas-16 ta' April, 2014 (Dok DG13), li qatt ma ġie żmentit.

¹⁰ Ara Dok DG13 sa DG18.

12. *Fl-aħħar irrispondew l-avukati tal-PU f'ittra li fiha erba' paragrafi, imma ebda informazzjoni.*¹¹
13. *Wara li l-process tal-għażla ttardja b'sena, u minkejja offerta finanzjarja ta' iktar minn tliet darbiet dik tal-Eden, il-Ministeru ħabbar, permezz t'ittra tas-27 ta' Ottubru 2014, illi Eden kienet intaghżlet bħala "Preferred Proponent" u li ser jidħol f'neozjati mal-istess biex tingħata l-konċessjoni u dan, suppost, ai termini tas-Seqħha. Fl-istess nifs, il-Ministeru bagħat ittra oħra lil Dragonara li fiha stqarr li kien ser jagħti lil Dragonara konċessjoni oħra.*¹²

Process Vizzjat

14. *Fil-klawżola 7.1 tas-Seqħha hemm mniżżeł li "The Government of Malta, in terms of this RFP, is committed to provide a fair, transparent and objective selection process through the appointment of an ad hoc Evaluation Committee".*
15. *L-osservanza ta' dan l-obbligu proċedurali hu wieħed tassattiv kemm ai termini tas-Seqħha, u kif ukoll skont it-Treaty on the Functioning of the European Union.*
16. *L-esponenti jikkontendu li l-process fil-fatt ma kienx wieħed trasparenti: Dragonara saret taf għaliex l-offerta tal-Eden tqieset aqwa minn tagħha meta talbet il-ħruġ ta' mandat ta' inibizzjoni.¹³ Lanqas kienet taf x'piż ingħataw il-kriterji stabiliti għall-evalwazzjoni, u saret taf biss wara (tul is-smiġħ tar-rikors għall-mandat) li, fil-fatt, ġie applikat kriterju ieħor, li kien deċiżiv.*

¹¹ Dok DG19.

¹² Dok DG20, DG21 u DG22.

¹³ Ara iktar 'l-isfel.

17. *Kif irriżulta anki tul is-smigħ imsemmi, il-process ma kienx wieħed ġust u oġgettiv, tant li, fost affarrijiet oħra (i) il-kriterji stabbiliti għall-għażla fis-Seqħha ma kinux eżawrjenti; u (ii) il-piż li kellu jingħata lil kull kriterju ma kienx stabbilit u ppubblikat minn qabel.*
18. *Fil-fatt, il-proposta tal-Eden tqieset aħjar fuq il-baži ta' kriterju – it-taxxa progettata – li lanqas ma kien wieħed mil-lista ta' kriterji fis-Seqħha. L-għażla saret a baži ta' kriterju ġdid, li ngħata piż li bih ġew meħħluba l-kriterji l-oħra kollha. Dan biex ma jingħad xejn dwar il-fatt li dan il-kriterju ġdid ma jagħmel ebda sens fih innifsu – anzi hu assurd – u li, kif irriżulta sussegwentement, Eden ma ġietx marbuta li tonora l-kriterju rebbieħ.*
19. *Irriżulta b'mod čar ukoll – wara l-fatt – li kien hemm abbużi serjissimi fil-process sabiex jintlaħaq għan predeterminat: li l-konċessjoni tingħata lil Eden. Dawn kienu jinkludu fost ohrajn il-fatt li twaqqaf, mingħajr raġuni valida, il-process ta' reviżjoni mmexxi minn kumitat ippresjedut mill-ex Imħallef Geoffrey Valenzia, proprju hekk fil-mument li l-kumitat kien ser jippreżenta r-rapport tiegħi.*
20. *Dragonara ttentat twaqqaf il-process, iżda dina l-Onor. Qorti sabet li, għalkemm il-jedd prima facie kien ġie stabbilit, ma kienx soddisfatt l-element tal-ħtieġa tal-mandat u billi Dragonara kellha tissodisfa ż-żewġ kriterji, il-Qorti caħdet it-talba.¹⁴ Ftit wara, l-intimati taw formalment konċessjoni lil Eden.¹⁵*
21. *Dragonara tkompli ssostni li l-process li wassal għall-għażla ta' Eden bħala Preferred Proponent u, konsegwentement, għall-għotja lilha*

¹⁴ Dragonara Gaming Limited vs. Il-Ministeru tal-Finanzi et, Rik Nru 1738/2014 deċiż fit-28 ta' Novembru, 2014.

¹⁵ Ara Dok DG23.

tal-konċessjoni maħsuba fis-Sejħa tikser il-liġi u għalhekk għandha titwarrab.

Mala Fede

22. *Kif rajna, il-Gvern indika li kien lest li jagħti konċessjoni lil Dragonara ukoll. Dragonara sostniet li (skont il-liġi) ma seta' ikun hemm ebda negozjati f'dan ir-rigward, u li għalhekk it-termini ta' din il-konċessjoni kellhom ikunu identiči għal dawk tal-Eden.*
23. *Dragonara sostniet ukoll li, jekk ma kinitx ser tingħata konċessjoni identika għal dik li ngħatat lil Eden, hi kienet ser tressaq kawża. Il-Privatisation Unit għall-ewwel deherlu li seta' jinnejha jidher, iż-żgħix minnha kien intrabat li joħroġ konċessjoni b'dawn il-kondizzjonijiet li ma tressqitx kawża u, minflok, Dragonara bdiet il-proċess biex tonora l-konċessjoni hekk kif din tiġi mogħtija formalment. Dragonara accettat din l-ittra in buona fede iż-żgħad, minn dak li ġara wara, jirriżulta li-Gvern mexa mod ieħor, u ħareġ l-ittra biss biex (mingħalihi) jevita kawża.*
24. *Wara din l-ittra, kien hemm skambji bejn l-avukati taż-żewġ naħat biex jiġu magħluqa xi punti ta' dettall. Saret laqqha bejn l-avukati fis-6 ta' Mejju, 2015 u dawn il-punti ġew diskussi u miftiehma.¹⁷*

¹⁶ Dok DG24.

¹⁷ Ara Dok DG25, mibgħut fid-19 ta' Marzu, 2015. Dan irid jinqara fil-kuntest tal-iskambji li seħħew sussegwentement bejn l-avukati – ara Dok DG26.

25. *Dragonara għalhekk stenniet li l-konċessjoni tingħata formalment u, kif kien wiegħed il-Gvern, mingħajr dewmien, iżda minkejja wegħdiet mill-Privatisation Unit fis-sens li dan kien ser iseħħi, beda għaddej iż-żmien u beda jidher ċar li – għal xi raġuni mistura – il-Gvern kien qed jinjora l-obbligu assunt bl-ittra tat-22 ta' April, 2015, u li kien qed jittenta li jevita li l-konċessjoni tingħata.*
26. *L-avukat ta' Dragonara kemm-il darba ssolleċita lill-avukat tal-Privatisation Unit, iż-żda ma kien hemm ebda eżitu.¹⁸*
27. *Fit-28 ta' Mejju, 2015, l-avukat ta' Dragonara kiteb lil Dr E Camilleri, Chairman tal-Privatisation Unit (Dok E) u qallu hekk:*

"Our clients have, since your letter of 22 April, 2015, repeatedly asked you to provide the date and time for closing. All their requests have, so far, been met with what can, at best, be described as procrastination. Our clients are not prepared to tolerate this for much longer. You will appreciate that, unless the concession is granted as promised, they will have to challenge the entire process, both locally and at the level of the European Commission; and claim damages.

As you know all too well, our clients are very confident that – because of the preposterous manner in which, and the equally ludicrous basis on which, Eden were afforded Preferred Proponent status – their challenge will succeed.

Our clients trust that the Government will honour its commitment without further delay."¹⁹

28. *Din l-ittra ġiet injorata, kif ġew injorati varji solleċitazzjonijiet oħra. Bl-istess mod, jidher li ġie injorat il-protest ġudizzjarju (nru 420/2015) li ġie mressaq fit-30 ta' Settembru, 2015, notifikat lill-*

¹⁸ Ara Dok DG26.

¹⁹ Dok DG27.

konvenuti u kif ukoll lill-Avukat Ĝenerali. Jidher għalhekk li I-Gvern m'għandu, u qatt ma kellu, ebda intenzjoni li jonora l-obbligu assunt bl-ittra tat-22 ta' April, 2015.

Jgħidu għalhekk l-intimati, jew min minnhom, għaliex din I-Onorabbli Qorti m'għandiekk, għar-raġunijiet premessi, u mogħtija dawk il-provvedimenti, dikjarazzjonijiet u ordnijiet meħtieġa:

Talbiet Principali

1. *tikkundannahom iħassru d-deċiżjoni tas-27 ta' Ottubru, 2014 li permezz tagħha Eden ġiet dikjarata Preferred Proponent, u kif ukoll l-għotja tal-istess konċessjoni (għotja li saret fl-aħħar tas-sena 2014); u*
2. *tordnalhom li jerġgħu jiftħu l-proċess li kellu jwassal għall-għoti tal-konċessjoni u jmexxuh skont kif trid il-liġi, jiġifieri b'mod ġust, trasparenti u objettiv;*

jew, f'każ li I-Qorti ma ssibx ksur tal-liġi jew li r-rimedju ma jistax jingħata

Talbiet Alternattivi

3. *tikkundannahom jagħtu l-konċessjoni inkwistjoni skont l-ittra tat-22 ta' April, 2015 u skont l-abbozz kif miftiehem lis-soċjetà rikorrenti in eżekuzzjoni tal-obbligu minnhom assunt, u dan kontra l-korrispettiv imsemmi fl-ittra u fuq il-baži tal-obbligi li ser tassumi s-soċjetà rikorrenti, u dan fi zmien qasir u perentorju li din I-Onorabbli Qorti*

tistabbilixxi u taħt dawk il-provvedimenti kollha li din I-Onorabbli Qorti jidrilha xierqa u opportuni;

4. *tiffissa d-data, l-post u l-ħin sabiex l-iskrittura, li permezz tagħha tingħata din il-konċessjoni skont kif mitlub fl-ewwel talba, tiġi ffurmata; u*
5. *tinnomina kuraturi sabiex, okkorrendo, jirrapreżentaw lill-eventwali kontumači fuq l-att tal-konċessjoni; u*
6. *tiddikjarahom responsabbli għad-danni li sofriet u li ser issofri s-soċjetà rikorrenti għall-perijodu minn mindu l-konċessjoni kellha tingħata sakemm effettivament tingħata, b'riserva ta' azzjoni għall-likwidazzjoni u kundanna għall-ħlas tad-danni fil-mument opportun;*

B'riserva ta' kull dritt u ta' kull azzjoni oħra li għandha jew jista' jkollha dritt li tressqu s-soċjetà attriċi, inkluż kull dritt għar-riżarciment ta' danni għal dewmien f'każ li din I-Onor. Qorti tilqa' l-ewwel żewġ talbiet u l-process iwassal, kif kellu jwassal, għal għotja ta' konċessjoni lis-soċjetà rikorrenti; u bl-ispejjeż, inkluži dawk tal-protest datat 30 ta' Settembru, 2015 kontra l-konvenuti intimati (ħlief, fir-rigward tal-protest, Eden Leisure Group Limited) li huma minn issa ingħunti in subizzjoni.

Rat ir-Risposta ġuramentata tal-konvenuti **Ministru tal-Finanzi, tal-Ministru għall-Ekonomija, Investiment u Intrapriżi Żgħar u ta' Dr Emanuel Camilleri bħala *Chairman tal-Privatisation Unit*** ippreżentata u maħlu fis-16 ta' Novembru, 2015 minn Dr Emanuel Camilleri bħala *Chairman tal-Privitazion Unit* li eċċepew is-segwenti:

1. *Illi in linea preliminari, il-Ministru tal-Finanzi u Dr Emanuel Camilleri bħala Chairman tal-Privatisation Unit mhumiex il-leġittimi kontraditturi u għandhom jiġu liberati mill-osservanza tal-ġudizzju u dan inter alia ai termini tal-Artikolu 181B tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili (Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta);*
2. *Illi in linea preliminari wkoll, l-esponenti jeċċepixxu n-nullità tar-rikors ġuramentat peress li fih kawżali u talbiet alternattivi li huma kontradittorji u kunfliġġenti (allegans contraria non est audiendus), liema talbiet irendu l-istess talbiet inammissibbli skont il-liġi stante illi t-talbiet ma jidifikawx x'inhu d-dritt illi fuqu hija bażata l-azzjoni b'tali mod illi mħuwiex idifikabbi x'inhi n-natura tal-azzjoni mressqa mill-kumpannija attriči;*
3. *Illi in linea preliminari wkoll u mingħajr preġudizzju għas-suespost, inkwantu t-talbiet attrici jirrigwardaw stħarriġ tal-validità tad-deċiżjoni tas-27 ta' Ottubru, 2014 u l-ghotxi tal-konċessjoni relattiva, l-azzjoni hija fuori termine t-terminu perentorju stabbilit bl-Artikolu 469A tal-Kap. 12 u għalhekk dina l-azzjoni għandha tiġi dikjarata bħala tali;*
4. *Illi in linea preliminari wkoll u mingħajr preġudizzju għas-suespost, l-azzjoni attriči hija improponibbli u intempestiva sa fejn tirrigwardja l-hekk imsejha talbiet alternattivi stante illi, fl-ewwel lok, il-proċess relattiv għall-konċessjoni inkwistjoni huwa regolat permezz tal-Att dwar il-Logħob (Kap. 400 tal-Liġijiet ta' Malta), liema Att jagħti diskrezzjoni assoluta lill-Ministru responsabbi dwar kif u meta tali konċessjonijiet għandhom jinħarġu o meno.*

Illi fit-tieni lok, kif jirriżulta mill-ittra datata 22 ta' April, 2015 li tinstab annessa mar-rikors promotur u mmarkata bħala Dok. DG 24,

il-proċess relativ għall-ġhotja tal-konċessjoni inkwistjoni kien soġġett għall-kundizzjoni għal ksib ta' awtorizzazzjoni interna governattiva. Dan jirrizulta wkoll minn korrispondenza oħra eżistenti.

Illi għalhekk is-soċjetà rikorrenti ma tistax tivvanta xi dritt jew tipprendi li jiġi enforzat xi dritt akkwistat minnha a baži tal-imsemmija ittra tat-22 ta' April, 2015;

5. *Illi fil-mertu u mingħajr preġudizzju għas-suespost, l-esponenti jikkontestaw it-talbiet attrici bħala infondati fil-fatt u fid-dritt stante li ma sar xejn minnhom illi jista' legalment jattira l-ħtieġa ta' reviżjoni da parti tal-Qorti u dan għar-raġunijiet segwenti:*
 - (i) *L-esponenti jissottomettu li l-għoti ta' konċessjoni għall-ftuħ u thaddim ta' casino f'Malta saret skont il-liġi b'risspett assolut tal-prinċipju ta' trasparenza kif ukoll saret pubblikazzjoni relativa għall-istess konċessjoni;*
 - (ii) *L-esponenti jissottomettu li l-proċess ta' evalwazzjoni tal-offerti kien proċess trasparenti għall-aħħar fejn kull meta ntalbet kjarifika minn xi offerent tali kjarifika kienet tintbġħat lil dawk li kienu wrew interess li jitfghu l-offerta tagħhom. Illi l-evalwazzjoni saret fil-parametri tal-konċessjoni kif ippubblikata u ma kien hemm l-ebda abbuż minn xi poter fdat f'idejn l-esponenti meta ġiet accettata l-proposta tas-soċjetà intimata. Illi l-offerti kollha ġew evalwati b'mod trasparenti u abbażi tal-kriterji stabbiliti fil-proposta għall-offerti;*
 - (iii) *Illi d-deċiżjoni li biha l-konċessjoni ngħatat lis-soċjetà intimata kienet tikkontjeni l-informazzjoni neċċesarja li turi r-raġunijiet*

li abbażi tagħhom ġiet magħżula l-proposta tas-soċjetà intimata;

- (iv) *Illi kif ser jirriżulta mill-provi, ma kien hemm l-ebda abbuż kif allegat u wisq anqas abbuż predeterminat sabiex il-koncessjoni tingħata lis-soċjetà intimata. Dak li ser jirriżulta mill-provi huwa li l-offerenti ngħataw l-istess opportunitajiet sabiex jagħmlu l-offerta tagħhom u li kienet is-socjetà intimata li ssottomettiet l-proposta li kienet l-aktar vantaġġjuža;*
- (v) *Illi r-rikorrenti ma tistax tipprendi li tingħata l-koncessjoni għialadarba ma ssottomettietx l-aktar offerta vantaġġjuza. Id-drittijiet tar-rikorrenti ġew rispettati inkwantu hija bl-ebda mod ma ġiet prekluża milli titfa' l-proposta tagħha kif ma ġiet prekluża l-ebda persuna oħra li pparteċipat fil-process, madankollu s-soċjetà rikorrenti ma tistax tipprendi u tasal għal xi konklużjoni li la darba l-proposta tagħha ma kinitx l-aktar proposta vantaġġjuza, allura l-process kien wieħed vizzjat;*
- (vi) *Illi inkwantu s-soċjetà rikorrenti qed tipprendi li tingħata koncessjoni identika bħal dik li ngħatat l-is-soċjetà intimata u in sostenn is-soċjetà rikorrenti tirreferi għal dak kontenut fl-ittra tat-22 ta' April, 2015, l-esponenti jissottomettu illi s-soċjetà rikorrenti qiegħda tagħmel referenza għal din ittra sabiex tieħu vantaġġ minnha illegittimament.*
- (vii) *Illi l-ittra tat-22 ta' April, 2015 ma tat l-ebda aspettativa l-is-soċjetà rikorrenti li tingħata l-koncessjoni iż-żda dak li għamlet dik l-ittra huwa li għamlitha ċara li kieku kellha tingħata kwalnkwe koncessjoni din kienet kundizzjonata għal dak li jingħad fl-istess ittra;*

- (viii) Illi l-fatt illi l-Gvern kien f'taħididiet mas-soċjetà rikorrenti dwar il-possibbiltà li din tinħarġilha konċessjoni, ir-rikorrenti ma tistax tipprendi li din għandha xi jedd awtomatiku fil-liġi li tingħata tali konċessjoni jew li titlob li l-Ministru responsabbli jiġi sfurzat b'ordni ta' Qorti jeżerċita d-diskrezzjoni tiegħu u joħroġ tali konċessjoni lir-rikorrenti;
- (ix) Illi l-esponenti jirrespinġu bil-qawwa kollha kull allegazzjoni ta' mala fede jew abbuż li s-soċjetà rikorrenti qed titfa' fuq l-esponenti;
- (x) Illi l-esponenti dejjem aġixxew korrettemment skont il-liġi u l-aġir tal-esponenti ma jikkostitwixxi l-ebda forma ta' abbuż tas-setgħa mogħtija lilhom;
- (xi) Illi għal dak li jirrigwarda t-talba għad-dikjarazzjoni ta' responsabbiltà għad-danni, l-esponenti jissottomettu li huma dejjem aġixxew in buona fede u li huma ma kkawżaw l-ebda danni lis-socjetà rikorrenti u li għalhekk ma jirrispondu għall-ebda danni. Illi s-socjetà rikorrenti ma soffriet l-ebda danni u ma għandha ebda dritt ċivili li tingħata konċessjoni u għaldaqstant tali talba hija infodata u f'kull każ hja merament ipotetika u spekulattiva. Illi fi kwalunkwe każ ma ježisti l-ebda ness bejn l-azzjoni, il-konsegwenza tal-azzjoni u t-talba tas-soċjetà rikorrenti li tingħata d-danni u dan peress li s-socjetà rikorrenti ma kellha l-ebda garanzija li kienet ser tingħata l-konċessjoni.

Illi kieku is-socjetà rikorrenti kellha tingħatalha konċessjoni għall-ebda ftuħ u tħaddim ta' każino dan ma jifissirx li din kien

ikollha l-jedd tibda topera. L-operazzjoni nnifisha tal-każino hija b'operazzjoni tal-liġi u preċiżament l-Artikoli 14 sa 20 tal-Kapitolu 400 tal-Liġijiet ta' Malta, soġġetta għall-ħruġ ta' licenžja mill-Awtorità Maltija Dwar il-Logħob ('Awtorita'). Dunque kieku r-rikorrenti ngħatat konċessjoni għall-ftuħ u tħaddim ta' każino din kienet tkun obbligata tapplika mal-Awtorità għal tali licenžja liema Awtorità kellha, qabel toħrog tali licenžja, tkun sodisfatta li r-rikorrenti u l-applikazzjoni tagħha tikkwalifika għall-ħruġ ta' tali licenzja. Illi għaldaqstant ma hemmx ċertezza li kieku r-rikorrenti ngħatat jew kellha tingħata il-konċessjoni, din kienet tkun f'pozizzjoni li tibda topera il-każino stante l-imsemmi proċess amministrattiv ta' licenžjar minn liema kien għad ikollha tgħaddi. Għaldaqstant it-talba tar-rikorrenti numru sitta fit-talbiet alternattivi ma tistax tiġi akkolta.

8. *Illi dak li s-socjetà rikorrenti qed titlob permezz tat-talbiet alternattivi tagħha jridu jiġu eżaminati wkoll fl-ottika ta' dak li tiprovd d-Direttiva 2014/23/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Frar 2014 dwar l-għotxi ta' kuntratt ta' konċessjoni liema Direttiva tiprovd li konċessjoni bħal dik li r-rikorrenti qed tipprendi li tingħatalha ma tistax tingħata mingħajr ma ssir talba pubblika għall-offerti kif ipprovdut u ai termini tal-istess Direttiva.*

Illi l-istess Nota tal-Ēċċejżjoni tal-imsemmija konvenuti tinkludi Dikjarazzjoni tal-Fatti li fiha hemm mistqarr:

1. *Illi s-sejħha għall-proposti għall-ħruġ ta' konċessjoni għall-ftuħ u tħaddim ta' każino saret ai termini tal-Att dwar il-Logħob (Kap. 400*

tal-Liġijiet ta' Malta), liema Att jirregola l-proċedura relativa għall-ħruġ ta' konċessjonijiet ta' din ix-xorta u jipprovdi, inter alia, is-segwenti:

3. (1) *Il-Ministru jista' skont il-liġi joħroġ konċessjonijiet lil-persuni sabiex jiftħu u jħaddmu kažinò.*
- (2) *Konċessjoni taħt dan l-artikolu għandha tinħareġ għal dik il-konsiderazzjoni inkluż il-ħlas ta' kull ammont ta' flus fil-fondi ta' dħul ġenerali, għal dak iż-żmien u b'dawk il-patti u kundizzjonijiet hekk kif jidhirlu l-Ministru.*
2. *Illi din il-proċedura relativa għall-ħruġ ta' konċessjoni sabiex jinfetaħ u jitħaddem kažino hija proċedura ad hoc regolata unikament bl-imsemmi Att dwar il-Logħob u bir-Request for Proposals for a Concession to Open and Operate a Casino in Malta [RFP], kopja ta' liema tinsab annessa mar-rikors promotur u mmarkata bħala Dok. DG4;*
3. *Illi l-Att dwar il-Logħob jagħti diskrezzjoni assoluta lill-Ministru f'deċiżjonijiet relatati mal-ħruġ o meno ta' konċessjoni ai termini tal-imsemmi Att, u dan kif jirrizulta mill-RFP fejn jirrizulta bl-aktar mod ċar u inekwivokabbli illi l-Ministru għandu l-fakultà illi, addirittura, f'kwalsiasi mument, jissospendi u/jew jirrevoka l-proċedura għall-ħruġ tal-imsemmija konċessjoni;*
4. *Illi in vista tal-fatt illi l-Gvern għandu d-dritt u l-jedd, ai termini tal-RFP u l-Att dwar il-Logħob illi jittermina l-konċessjoni f'kwalsiasi stadju, bħal f'każ fejn il-Gvern ikun tal-fehma illi l-konċessjoni ma tkunx fl-aħjar interess tal-pajjiż, ħadd ma jista' jippretendi illi għandu xi jedd relatat mal-ottjeniment ta' konċessjoni bħal dik inkwistjoni;*

5. Illi lanqas il-Preferred Proponent ma għandu l-jedd illi jirbaħ il-konċessjoni, u dan peress illi l-process ikkontemplat bl-RFP jipprovdi illi wara illi jintgħażel il-Preferred Proponent, il-Privatisation Unit għandha tidħol f'neozjati mal-istess sabiex jiġu determinati u maqbula t-termini u kundizzjonijiet tal-konċessjoni;
6. Illi dan ifisser illi lanqas il-fatt illi wieħed ikun magħżul bħala Preferred Proponent ma jagħti lil tali Preferred Proponent xi jedd legali jew kuntrattwali illi b'xi mod jobbliga lill-Gvern illi jagħti h il-konċessjoni, b'dan illi l-kumpannija attriċi m'għandha l-ebda jedd illi tippretendi illi l-Gvern għandu xi obbligu illi jagħti xi konċessjoni o meno, liema fakoltà tibqa' fid-diskrezzjoni unika tal-Gvern;
7. Illi għal kull buon fini, kif ser jirriżulta fil-mori tal-proċeduri, sabiex jiġi aċċertat l-osservanza tal-principji ta' good governance, ekwità, trasparenza, oggettivitā u l-interess pubbliku, ġie deċiż illi, qabel ma tingħata kwalsiasi konċessjoni ai termini tal-Att dwar il-Logħob, jiġi evalwat l-interess pubbliku għall-ħruġ ta' konċessjoni bħal dik inkwistjoni permezz ta' Expression of Interest (EOI) kopja ta' liema tinsab annessa mar-rikors promotur u immarkata bħala Dok. DG1, liema EOI ġiet segwita bil-ħruġ tal-RFP;
8. Illi l-kriterji li fuqhom kienet ser tiġi bbażata l-għażla tal-Preferred Proponent kienu ċari sa mill-bidu nett tal-process, u f'dan ir-rigward, issir referenza partikolari għall-klawżola 1.7 tal-EOI li tipprovdi:

“The Evaluation Committee will base its recommendations on the extent to which Proponents, and their respective Proposals, satisfy the requirements prescribed in terms of Section 5 hereof and the following minimum criteria:

- (a) *The fitness and properness of each Proponent and, in the case of a Consortium, each participant in the Consortium.*
 - (b) *The financial soundness of each Proponent and, in the case of a Consortium, each participant in the Consortium, and each respective Proposal.*
 - (c) *The technical expertise of each Proponent and, in the case of a Consortium, each participant in the Consortium.*
 - (d) *The economic generation prospects of the relevant Proposal.*
 - (e) *The proposed site and Premises for the Casino.”*
9. Illi l-kumpanija rikorrenti għamlet užu mill-fakoltà illi titlob dawk il-kjarifiċi li dehrilha meħtieġa;
10. Illi l-Privatisation Unit ipprovda l-kjarifiċi rikjesti;
11. Illi l-Evaluation Criteria tal-RFP kienu ben definiti f'klawżola 7.2 tal-istess RFP li, għall-aħjar intendiment, qed tiġi riprodotta fl-intjier tagħha:
- “On receipt of the Proposals, a preliminary review will be carried out to establish conformity with this RFP and substantive completeness of Proposals; identify significant points for clarification and qualifications; and establish the*

Proposals that will eventually progress to detailed evaluation.

Each Proposal deemed to be substantively compliant in terms of the preceding paragraph will then be assessed individually, as well as comparatively with the others, taking into account, inter alia, the criteria listed below. In analyzing and comparing the Proposals, the Evaluation Committee may use such quantitative and other techniques as it may deem appropriate at its sole and absolute discretion.

A framework for the evaluation of Proposals will be applied. The selection criteria will recognize the potential of the responses from Proponents, depending on their individual strengths, vision, experience and capabilities in related sectors.

Proponents should be aware that the Evaluation Committee will conduct its evaluation of Proposals on the basis of the following criteria:

- *The Proponent's ability to demonstrate how it will meet the Concession objectives and requirements as set out in this RFP document, and in particular the credibility and scope of its proposals, the quality and operational feasibility of the proposed new facility;*
- *The amount of the Financial Offer;*

- *The fitness and properness of the Proponent, including each participant of a Consortium of applicable, as a result of a due diligence and proper scrutiny exercise;*
- *The credibility and adequacy of the Proponent's financing and capital structure proposals, including the feasibility of the financial forecasts and the level of commitment from proposed financiers;*
- *The technical soundness of the casino facility, including premises design proposition and proposed gaming operations, gaming mix and the ability to manage a casino operation;*
- *The creation of new employment opportunities;*
- *The general financial standing and soundness of the Proponent;*
- *The professional and technical qualifications possessed by the Proponent and its key staff in all areas relevant to the project;*
- *The experience and reputation of the Proponent or of the proposed management team, key staff and advisors in similar or related ventures and the overall ability and commitment of its management team;*
- *The nature and extent of the proposed investment and expenditure to be undertaken;*

- *The soundness of the implementation plan and timeframe prior for the project to become fully operational;*
- *The credibility and robustness of the business plan and financial projections. The quality and presentation of the Proposal will be taken into account, together with the commercial acumen demonstrated by the Proponent;*
- *The certainty, clarity and unconditionality of the Proposal. This will involve an assessment of the extent to which the Proponents have a firm intention to commit the transaction in a timely manner and commit the necessary resources to make the undertaking a success.*

Each Proposal will be assessed individually, as well as comparatively with the others, and taking into account, inter alia, the foregoing evaluation criteria. In analyzing and comparing Proponents' plans, the Evaluation Committee may use quantitative and other techniques as it may choose.”²⁰

12.Illi fil-mument illi l-kumpannija rikorrenti pprezentat il-proposta tagħha, il-kumpannija rikorrenti kienet ben konsapevoli tal-fatt illi l-imsemmija Offerta Finanzjarja ma kinetx l-uniku kriterju illi a bażi tiegħu kienet ser tinħareġ il-konċessjoni de quo u illi t-tlettax-il kriterju elenkat f'klawżola 7.2 tal-RFP kienu ser jittieħdu in konsiderazzjoni fid-determinazzjoni tal-Preferred Proponent;

13.Illi, b'referenza għas-sottokumitat immexxi mill-Imħallef Emeritus Valenzia, l-esponenti jirrilevaw illi dan is-sottokumitat kien ġie sospiż

²⁰ Emfasi miżjud.

u eventwalment xjolt wara illi rriżulta illi kien hemm kwistjoni ta' kunflitt ta' interess fl-istess sottokumitat;

14.*Illi b'referenza għall-argument tal-kumpannija rikorrenti illi l-process ħa iktar żmien minn dak prevvist, fl-ewwel lok jiġi umilment rilevat illi l-Gvern ma kien bl-ebda mod marbut b'xi tempistika stabbilità relativa għall-ħruġ tal-koncessjoni de quo, anzi, kif ġja stabbilit, ai termini tal-RFP l-istess process seta jiġi sospiż u/jew revokat, u fit-tieni lok, huwa illoġiku kif wieħed jasal għall-konklużjoni illi kwalsiasi dewmien fil-process ifisser xi nuqqas ta' ġustizja u/jew oġgettivitā f'dawn iċ-ċirkostanzi;*

15.*Illi l-esponenti dejjem imxew b'mod korrett, trasparenti u skont il-liġi tul il-process relattiv u l-esponenti jikkontestaw bil-qawwa kollha l-allegazzjoni illi kien hemm xi mala fede jew abbuż tas-setgħa mogħtija lilhom.*

Illi is-soċjetà konvenuta **Eden Leisure Group Limited** ippreżentat risposta ġuramentata fis-16 ta' Novembru, 2015, li taqra hekk:

Fir-rigward tal-fatti kif dikjarati fir-rikors ġuramentat promotur, is-soċjetà esponenti tiddikjara kif gej:

- 1) L-esponenti taqbel illi kienet inħarġet sejħa għal Expression of Interest mill-Privatisation Unit fi ħdan il-Ministeru għall-Ekonomija, Investiment u Intrapriżi Żgħar għall-għotxi ta' koncessjoni fir-rigward ta' ftuħ u operar ta' Casino f'Malta;*

- 2) *Hija madankollu ma taqbilx illi tali proċess kien b'xi mod vizjat jew li l-offerta tar-rikorrenti kienet b'xi mod aħjar mill-offerta tal-eċċipjenti. Anzi tasserixxi li dak kollu li sar kien ritwali u korrett u l-assenjazzjoni favur tal-esponenti tal-koncessjoni kienet waħda korretta, ritwali u legali.*
- 3) *L-esponenti ma tabqilx li l-proċess kien b'xi mod vizjat jew nieqes mit-trasparenza jew li kien hemm xi mala fede fl-għażla, kif allegat mir-rikorrenti.*
- 4) *It-tieni koncessjoni allegatament offruta mill-Gvern lis-soċjetà rikorrenti, li titkellem dwarha l-istess soċjetà rikorrenti fir-rikors ġuramentat promotur, hija res inter alios acta fil-konfront tas-soċjetà esponenti u dwar l-fatti relativi l-esponenti mhijiex informata.*

Għaldqastant l-esponenti qiegħda bil-preżenti tressaq is-segwenti eċċezzjonijiet għat-talbiet tar-rikorrenti:

1. *Illi in linea preliminari, inkwantu r-rikors promotur jikkontjeni talbiet alternattivi li kif proposti, billi msejsa fuq kawżali differenti, huma inkompatibbli għal xulxin u ma kellhomx jitressqu fl-istess azzjoni u għalhekk tiġi eċċepita n-nullità tar-rikors ġuramentat stante vjolazzjoni tal-prinċipju kardinali electa una via non datur recursus ad alteram;*
2. *Illi in linea preliminari wkoll u mingħajr preġudizzju għal dak sueċċepit, it-talbiet prinċipali tas-soċjetà rikorrenti jipprospettaw it-thassir ta' att amministrattiv fit-termini tal-artikolu 469A tal-Kap. 12 tal-Liġjet ta' Malta, liema talbiet huma perenti bid-dekors tat-*

terminu ta' sitt xhur ai termini tal-artikolu 469A (3) tal-istess Kap. 12;

3. *Illi għal darb'oħra in linea preliminari u mingħajr preġudizzju għal dak sueċċepit, is-soċjetà esponenti mhijiex il-leġittimu kontradittur sa fejn jirrigwarda t-talbiet alternattivi tas-soċjetà rikorrenti stante illi hija ma għandha l-ebda setgħa jew involviment kwalunkwe fir-rigward tat-tieni konċessjoni li ġiet offruta lis-soċjetà rikorrenti u għaldaqstant hija għandha tiġi liberata mill-osservanza tal-ġudizzju fil-konfront ta' tali talbiet;*
4. *Illi fil-mertu dwar it-talbiet principali tas-soċjetà rikorrenti, jiġi eċċepit li tali talbiet huma infondati kemm fil-fatt kif ukoll fid-dritt peress illi l-proċess ta' selezzjoni mibdi mill-Gvern ta' Malta għal ħruġ minnu stess, tramite l-Privatisation Unit ta' Request for Proposals for a Concession to Open and Operate a Casino in Malta datat 31 ta' Lulju, 2013 u li minnu qed tilmenta s-soċjetà rikorrenti, kien proċess ġust u mingħajr ebda illegalità billi kemm il-Gvern kif ukoll l-esponenti aġixxew skont il-liġi u għalhekk l-għotja tal-konċessjoni lill-esponenti kienet waħda korretta u meritata;*
5. *Illi fil-mertu wkoll b'mod generali u mingħajr preġudizzju għal dak sueċċepit, it-talbiet tar-rikorrenti huma infondati kemm fil-fatt kif ukoll fid-dritt;*
6. *B'rīzerva għal eċċeżżjonijiet ulterjuri jekk ikun il-każ.*

Rat il-verbal tal-udjenza tas-7 ta' Diċembru, 2015 fejn l-avukat difensur tas-soċjetà attriči ddikjara li l-azzjoni attriči mhijiex abbaži tal-Artikolu 469A tal-Kap 12, imma minħabba l-ksur min-naħha tal-Istat tal-obbligu li proċess bħal

dak inkwistjoni jkun ġust, trasparenti u mmexxi skont kriterji oġgettivi u dan kif jirriżulta mit-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea kif ukoll skont it-termini tar-*Request for Proposals*.

Rat l-affidavit ta' Franco Degabriele²¹, ta' Johann Schembri²² imressqin mis-soċjetà attriči.

Rat l-affidavit ta' Dr Emanuel Camilleri²³ xhud tal-konvenuti Ministru tal-Finanzi u l-*Privatisation Unit*.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet ipprezentati mill-partijiet fil-kawża dwar it-tieni eċċeazzjoni tas-soċjetà konvenuta Eden Leisure Group Limited u t-tielet eċċeazzjoni tal-konvenuti l-oħrajn.

Semgħet it-trattazzjoni bil-fomm tal-avukati difensuri tal-partijiet dwar it-tieni eċċeazzjoni tas-soċjetà konvenuta Eden Leisure Group Limited u t-tielet eċċeazzjoni tal-konvenuti l-oħrajn.

Rat il-verbal tal-udjenza tal-20 ta' Ĝunju, 2016 fejn jirriżulta li l-kawza tkalliet għas-seduta tal-lum għas-sentenza dwar l-eċċeazzjonijiet imsemmija.

²¹ A fol. 316.

²² A fol. 326.

²³ A fol. 403.

Ikkunsidrat:

Il-kontroversja bejn il-partijiet f'dan l-istadju tal-kawża:

1. It-tieni eċċeżzjoni tas-soċjetà konvenuta Eden Leisure Group Limited u t-tielet eċċeżzjoni tal-konvenuti l-oħrajn huma li inkwantu t-talbiet attrici jirrigwardaw stħarriġ tal-validità tad-deċiżjoni tas-27 ta' Ottubru, 2014 u l-ghoti tal-konċessjoni relattiva, l-azzjoni hija *fuori termine* l-perijodu perentorju stabbilit bl-Artikolu 469A tal-Kap 12 u għalhekk dina l-azzjoni għandha tiġi ddikjarata bħala tali. Is-soċjetà attrici taqbel li dan it-terminu – ta' sitt xhur – għadda.
2. Għal dan, is-soċjetà attrici twieġeb li t-talba tagħha mhix ibbażata fuq l-Artikolu 469A tal-Kap. 12 imma fuq ksur tal-obbligi tal-Gvern fir-rigward tas-Sejħa, kif ukoll ksur tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea. Skont is-soċjetà attrici, l-ghoti ta' konċessjoni kontra korrispettiv ekonomiku mhix att amministrattiv imma att kummerċjali, kif hekk ikkunsidrat mid-Direttiva 2014/23 tal-UE. Indipendentement mill-konċessjoni nnifisha, meta l-Gvern ġareg is-Sejħa huwa ħoloq kuntratt mal-offerenti dwar kif kellu jitmexxa l-proċess tal-għażla. Jekk le, kien hemm almenu obbligu prekuntratttwali. Il-Gvern kellu jmexxi process ġust, trasparenti u oġġettiv u n-nuqqas li jagħmel dan jesponih għal ksur ta' obbligu kuntratttwali. Dejjem skont is-soċjetà attrici it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, bl-Artikoli 49 u 56 kif

imfissra mill-Qorti Ewropeja tal-Gustizzja, jorbot b'mod dirett lill-Gvern ta' Malta li jimxi b'mod ġust, trasparenti u oggettiv. Skont is-soċjetà attriči, ksur tat-Trattat jagħti lok għal rimedji skont il-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta, primarjament ir-rimedji ta' *specific performance* u ta' danni.

Għal dan, il-konvenuti jirreplikaw li l-indoli tal-azzjoni hija deżunta min-natura tal-premessi u tat-talbiet u mhux min-nomenklatura li l-attur jogħġibu jagħtiha. Il-konvenuti jsostnu illi l-premessi tar-rikors ġuramentat kjarament mhuma xejn għajr talba għall-istħarrig ta' diskrezzjoni amministrattiva taħt l-Artikolu 469A tal-Kap. 12.

Kunsiderazzjonijiet tal-Qorti

Illi f'dan l-istadju, il-Qorti trid tillimita ruħha għat-termini tat-tieni eċċeżżjoni tas-soċjetà konvenuta Eden Leisure Group Limited u t-tielet eċċeżżjoni tal-konvenuti l-oħrajn li, fuq presuppożizzjoni li l-azzjoni hi waħda li taqa' taħt l-Art. 469A tal-Kap. 12, jisħqu li l-azzjoni hija perenta għax laħqu għaddew is-sitt xħur li fihom tista' tinfetaħ din l-azzjoni.

Illi il-kweżit li trid issolvi l-Qorti hu jekk ir-rikors ġuramentat iridx jitqies bilfors li hu talba taħt l-Art. 469A tal-Kap. 12. Evidentement, għalkemm uħud mill-premessi jistgħu jinkwadraw ruħhom taħt dan l-Artikolu, mhux bilfors l-azzjoni odjerna hija ta' dan it-tip. Kif ġej spjegat, skont l-atturi, il-proċess ta' għażla

mhux proċess amministrattiv imma proċess li kellu jsir skont il-ftehim mal-offerenti. Barra minn hekk, is-soċjetà attriċi qed issostni li l-proċess ta' għażla huwa regolat minn Direttivi tal-Unjoni Ewropea, inforzabbli direttament kontra l-Istati Membri. Is-soċjetà attriċi qiegħda tallega li l-azzjoni tagħha hija bbażata fuq ksur ta' dawn ir-regolamenti, li, għalkemm jixbhu wħud mir-raġunijiet ta' stħarriġ ġudizzjarju, billi jimponu proċess ġust, trasparenti u oġgettiv, huma ligi distinta mill-Artikolu 469A tal-Kap.12.

Illi t-talbiet attriċi huma redatti b'mod alternattiv. L-ewwel żewġ talbiet jitkolbu t-thassir tad-deċiżjoni tas-27 ta' Ottubru, 2014 li permezz tagħha Eden ġiet dikjarata *preferred proponent* kif ukoll tal-konċessjoni lilha mogħtija u l-ftuħ mill-ġdid tal-proċess, filwaqt li l-bqija tat-talbiet attriċi jitkolbu, b'mod alternattiv, li l-attriċi tingħata l-konċessjoni skont l-ittra tat-22 t'April, 2015. Ċertament li l-aħħar talbiet ma jinkwadrawx ruħhom taħt l-Artikolu 469A tal-Kap. 12 inkwantu permezz tagħħom mhux qed jiġi infičjat xi att amministrattiv u di più taħt dak l-imsemmi Artikolu 469A tal-Kap. 12 il-Gvern ma jistax jiġi mgiegħel iwettaq xi deċiżjoni imma tista' biss issir talba biex jitħassru atti amministrattivi mhux imwettqa skont il-liġi. Huwa minnu li hemm ukoll eċċeżżjoni li r-rikors ġuramentat huwa null minħabba t-talbiet alternattivi li saru, iżda dan ma jaqax fil-parametri tat-tieni eċċeżżjoni tas-soċjetà konvenuta Eden Leisure Group Limited u t-tielet eċċeżżjoni tal-konvenuti l-oħrajn u l-Qorti qed thalli din l-eċċeżżjoni impregħidikata.

Illi kif digà ingħad, is-soċjetà attrici qiegħda ssostni li r-rikors ġuramentat tagħha huwa bbażat ukoll fuq in-normi tal-Unjoni Ewropea. In-normi tal-Unjoni Ewropea mhux biss huma direttament rikonoxxuti²⁴, legalment invokabbli u infurzabbli fl-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea²⁵, imma huma ta' ordni superjuri u jipprevalu fuq il-liġi nazzjonali tal-Istati Membri²⁶:

“Bil-ġurisprudenza tagħha, il-Qorti tal-Ġustizzja žviluppat l-obbligu li għandhom l-amministrazzjonijiet u l-qrati nazzjonali li japplikaw b'mod komplet id-dritt tal-Unjoni fi ħdan l-isfera ta’ kompetenza tagħhom u li jipproteġu d-drittijiet mogħtija minnu liċ-ċittadini (applikazzjoni diretta tad-dritt tal-Unjoni), filwaqt li jżommu milli tigi applikata kull dispożizzjoni fid-dritt nazzjonali li tmur kontrih, kemm jekk saret qabel u kemm jekk wara l-liġi tal-Unjoni (supremazija tad-dritt tal-unjoni fuq id-dritt nazzjonali)”.²⁷

A propožitu intqal minn awtorità prominenti Ingliz tad-Dritt Amministrattiv fir-rigward ta’ kuntratti mogħtija minn Gvernijiet ta’ Stati Membri li:

“European Union Law imposes an elaborate and strict regime on the procurement contracts of public authorities, if they exceed a certain value, in order that competition may be fair and without discrimination ... there are detailed rules about advertising and tendering and about the award of the contract, which must be non-discriminatory and based on objective criteria ... The rules are laid down in directives of the EU

²⁴ Fil-ġurisprudenza mibdija bis-sentenza **Van Gend & Loos** (1963), il-Qorti tal-Ġustizzja introduċiet il-principju tal-effett dirett tad-dritt Komunitarju fl-Istati Membri.

²⁵ L-Artikolu 4 tal-Kap. 460 tal-Ligijiet ta’ Malta.

²⁶ Is-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja **Costa** (1964) stabbilixxet is-supremazija tad-dritt Komunitarju fuq il-leġiżlazzjoni nazzjonali.

²⁷ **Il-Qorti tal-Ġustizzja - il-ġurisprudenza tagħha**, pubblikazzjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea (2012).

Council, and are given effect by regulations made under the European Communities Act 1972 ...

Proposals for contracts, if they fall within the regulations, must be notified to the EU authorities, who then advertise them. Bids must be considered objectively and without discrimination, and in accordance with specified criteria. Dissatisfied tenderers may apply to the High Court to have an award set aside, or for an injunction or for damages, and disputes may ultimately be referred to the ECJ. Since contractual and commercial relationships are outside the scope of judicial review procedure, disputes will be litigated in the ordinary way.”²⁸

Illi l-istess raġunament għandu japplika għad-Direttiva 2014/23/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Frar 2014 dwar l-għoti ta' kuntratti ta' konċessjoni li qiegħda tkun invokata fil-kawża odjerna.

Illi t-talbiet attriči jistgħu jinkwadraw ruħhom f'allegat ksur ta' dawn in-normi tal-Unjoni Ewropea, kif ukoll abbaži ta' allegat ksur ta' relazzjoni kuntrattwali jew prekuntrattwali. Din il-Qorti qed tistqarru dan purament għall-finijiet tax-xorta, u konsegwentement tal-ammissibilità u tal-proponibbiltà tal-azzjoni, u mhux tal-fondatezza tagħha, u għalhekk mingħajr ma tistħarreg f'dan l-istadju jekk is-soċjetà attriči għandhiex raġun jew le fil-mertu.

²⁸ H.W.R. Wade & C.E. Forsyth, **Administrative Law**, 11th Edition, 2014, pagni 676 u 677.

Decide

Illi għalhekk l-azzjoni kif maħsuba u mfassla mis-soċjetà attriċi mhix skont l-Artikolu 469A tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta u allura ma tistax titqies bħala perenta. It-tieni eċċeżżjoni tas-soċjetà konvenuta Eden Leisure Group Limited u t-tielet eċċeżżjoni tal-konvenuti l-oħrajn huma għalhekk miċħuda.

Spejjeż riżervati għall-ġudizzju finali.

Moqrija.